

Zastavení exekuce

Je-li exekučním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a domáhá-li se povinný zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané (vymožené) plnění podle hmotného práva nárok, rozhodne soud o tomto návrhu povinného i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy. Pouze na základě výroku o zastavení exekuce a o nákladech exekuce lze uzavřít, že plnění, které bylo na povinném vymoženo, oprávněnému a ani exekutorovi (jde-li o odměnu a náklady exekutora) nenáleží, protože ještě před vymožením tohoto plnění zde od samého počátku byl důvod pro zastavení (a neprovedení) exekuce. Soud má právo zvážit, zda s ohledem na konkrétní okolnosti případu (zejména vzhledem k míře případného neoprávněného zásahu do majetkových práv povinného – spotřebitele následkem realizace nezpůsobilého exekučního titulu, s přihlédnutím k časovému odstupu od vymožení plnění z exekučního titulu do podání návrhu na zastavení exekuce, jakož i k důvodům, proč povinný nepodal návrh na zastavení exekuce do doby vymožení plnění, i vzhledem k míře poškození majetkových zájmů oprávněného a soudního exekutora, k nimž dojde následkem zastavení exekuce po vymožení) je zastavení exekuce po vymožení plnění z exekučního titulu nepřiměřeným krokem. Taková úvaha bude v souladu s principem, že k zastavení exekuce již dříve ukončené vymožením má dojít nikoliv vždy, ale jde o prostředek „ultima ratio“.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 20 Cdo 2039/2019-182, ze dne 10.7.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné Diamond Credit s. r. o. se sídlem v P., zastoupené JUDr. M.D., advokátem se sídlem v P., proti povinným 1) R. Ch., a 2) S. J., oběma zastoupeným Mgr. Bc. V.V., advokátem se sídlem v D., pro 184 000 Kč a smluvní pokutu, vedené u Okresního soudu v Klatovech pod sp. zn. 27 EXE 1089/2015, o návrhu povinné 1) na zastavení exekuce, o dovolání povinné 1) proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. ledna 2019, č. j. 64 Co 332/2018-162, tak, že usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. ledna 2019, č. j. 64 Co 332/2018-162, se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Plzni k odvolání povinných 1) a 2) usnesením ze dne 31. 1. 2019, č. j. 64 Co 332/2018-162, zrušil usnesení Okresního soudu v Klatovech ze dne 27. 8. 2018, č. j. 27 EXE 1089/2015-107, a zastavil řízení o návrhu povinné 1) na zastavení exekuce, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud zjistil, že v projednávané věci je exekučním titulem vykonatelný notářský zápis JUDr. I.H. ze dne 1. 9. 2014, sp. zn. N 683/2014, NZ 604/2014, že vedením exekuce by pověřením Okresního soudu v Klatovech ze dne 20. 11. 2015 pověřen soudní exekutor Mgr. M.H., Exekutorský úřad Tábor, že dne 13. 1. 2016 vydal soudní exekutor vyznění o zániku exekuce ve smyslu ustanovení § 51 exekučního řádu, v němž potvrdil, že vynucovaná pohledávka včetně svého příslušenství i náklady exekuce byly vymoženy, v jeho důsledku exekuce zanikla a v ní vydané exekuční příkazy pozbyly účinnosti, a že povinná podala dne 4. 9. 2017 návrh na zastavení exekuce. Odvolací soud sám v odůvodnění uvedl, že se ve svém rozhodnutí odchýlil od závěrů vyjádřených v ustálené rozhodovací praxi dovolacího soudu (např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2706/2007, 20 Cdo 3331/2017), dle kterých je možné exekuci zastavit i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy, a dospěl k závěru, že povinnou 1) tvrzená nezpůsobilost exekučního titulu je v projednávané věci

nerozhodná, neboť se povinná domáhá zastavení exekuce z tohoto důvodu až poté, co již byla exekuce provedena a soudnímu exekutorovi zaniklo oprávnění k jejímu vedení, neboť probíhající exekuce je zvláštní podmínkou řízení o návrhu účastníka na zastavení exekuce a není-li žádná exekuce vedena, není co zastavovat. Dovodil, že vedení exekuce bez existence vykonatelného exekučního titulu je důvodem pro zastavení exekuce, avšak nemůže být samo o sobě odůvodněným závěrem pro její zastavení po skončení exekučního řízení, neboť by tak byl narušen princip právní jistoty. Skončení exekuce jejím provedením oprávněnému nezakládá právo k exekučně vymoženému plnění v případě, že oprávněný na toto plnění nikdy neměl právo a takto přijaté plnění je bezdůvodným obohacením oprávněného, není proto nutné v těchto případech exekuci zastavovat po jejím skončení. Zastavení exekuce po jejím skončení je podle odvolacího soudu odůvodněné pouze ve vztahu k vymoženým nákladům, avšak tato skutečnost s ohledem na silné narušení principu právní jistoty nemůže dostatečně odůvodnit správnost tohoto postupu zvoleného dovolacím soudem.

Proti usnesení odvolacího soudu podala povinná 1) dovolání. Namítá, že odvolací soud se při svém rozhodování odchýlil od ustálené judikatury dovolacího soudu, když dovodil, že exekuci nelze zastavit po jejím skončení vymožením. Dovolatelka namítá, že dle judikatury dovolacího soudu (např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3331/2017) je i v exekučním řízení třeba respektovat ochranu povinného, a to i v případě, že exekuce formálně skončila vymožením plnění na základě nezpůsobilého exekučního titulu; i tak musí být exekuce zastavena. Tyto závěry se dle dovolatelky uplatní i v případě, že exekučním titulem není rozhodnutí vydané v nalézacím řízení. Je-li v rámci exekuce vymoženo plnění, exekuční řízení nekončí meritorním rozhodnutím, soudní exekutor pouze na žádost účastníků oznamuje, že exekuce skončila vymožením; i v těchto případech však nadále trvá ochrana povinného v situaci, kdy je následně zjištěno, že exekuce je vedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu a je proto nezbytné vydat rozhodnutí o zastavení exekuce. Dovolatelka navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. Čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené usnesení závisí na posouzení právní otázky, zda je možné zastavit exekuci i poté, co pohledávka, její příslušenství i náklady exekuce byly vymoženy, v případě, že byla vedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu, kterým je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury dovolacího soudu. Dovolací soud přezkoumal napadené usnesení ve smyslu § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání povinné 1) je opodstatněné.

Podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. bude zastaven výkon rozhodnutí, jestliže je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

Dovolací soud ve své ustálené judikatuře již dříve dovodil a odůvodnil, že je-li exekučním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a domáhá-li se povinný zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané (vymožené) plnění podle hmotného práva nárok, rozhodne soud o tomto návrhu povinného i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy [srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, uveřejněné pod číslem 62/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 20

Cdo 1503/2016, a dále rovněž k zastavení exekuce po jejím provedení podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2018, sp. zn. 20 Cdo 562/2018].

Od těchto závěrů se dovolací soud nemá důvod odchýlit ani na základě argumentů odvolacího soudu. Ke změně rozhodovací praxe není dán důvod, neboť pouze na základě výroku o zastavení exekuce a o nákladech exekuce lze uzavřít, že plnění, které bylo na povinném vymoženo, oprávněnému a ani exekutorovi (jde-li o odměnu a náklady exekutora) nenáleží, protože ještě před vymožením tohoto plnění zde od samého počátku byl důvod pro zastavení (a neprovedení) exekuce. Nelze ani souhlasit s názorem, že povinný má na základě závěrů judikatury dovolacího soudu možnost podat návrh na zastavení exekuce, která již byla provedena, „navěky“, což je „v rozporu v exekučním řízení platnou zásadou nemožnosti uvedení v předešlý stav a zejména s principem právní jistoty, která alespoň v minimální míře musí chránit i soudního exekutora“. Princip právní jistoty a nemožnosti uvedení v předešlý stav totiž nelze vyložit tak, že soud ve všech případech rezignuje na potřebu ochrany povinného jestliže, že vyjde najevo, že exekuce byla od samého počátku vedena a provedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2017, sp. zn. 20 Cdo 3331/2017). Uzavřel-li tedy odvolací soud v projednávané věci, že exekuci nelze za žádných okolností zastavit, protože plnění z exekučního titulu již bylo vymoženo, je jeho právní závěr příliš paušální a tudíž nesprávný.

V dalším řízení bude věcí odvolacího soudu, aby se zabýval tím, zda exekuční titul ve formě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti skutečně obstojí, a to s přihlédnutím ke kritériím, která Nejvyšší soud formuloval ve své ustálené rozhodovací praxi (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2019, sp. zn. 20 Cdo 482/2019, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2841/2018, včetně judikatury uvedené shora). Jestliže notářský zápis se svolením k vykonatelnosti v takovém přezkumu neobstojí, nelze vyloučit zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. i poté, co již došlo k vymožení plnění z exekučního titulu. Přitom odvolací soud má právo zvážit, zda s ohledem na konkrétní okolnosti případu (zejména vzhledem k míře případného neoprávněného zásahu do majetkových práv povinného – spotřebitele následkem realizace nezpůsobilého exekučního titulu, s přihlédnutím k časovému odstupu od vymožení plnění z exekučního titulu do podání návrhu na zastavení exekuce, jakož i k důvodům, proč povinný nepodal návrh na zastavení exekuce do doby vymožení plnění, i vzhledem k míře poškození majetkových zájmů oprávněného a soudního exekutora, k nimž dojde následkem zastavení exekuce po vymožení) je zastavení exekuce po vymožení plnění z exekučního titulu nepřiměřeným krokem. Taková úvaha bude v souladu s principem, že k zastavení exekuce již dříve ukončené vymožením má dojít nikoliv vždy, ale jde o prostředek „ultima ratio“ (srov. s usnesením Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2018, sp. zn. II. ÚS 3007/17).

Vzhledem k tomu, že usnesení odvolacího soudu není správné a nejsou dány podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu usnesení odvolacího soudu, Nejvyšší soud napadené usnesení odvolacího soudu podle ustanovení § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil a věc mu (Krajskému soudu Plzni) vrátil k dalšímu řízení (srov. § 243e odst. 2 věta první o. s. ř.)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)